

ЖИТТЕЙСКАТА МИСИЯ НА ПРОРОКА

АБУ АЛ-АЛА АЛ МАУДУДИ

Текстово оформление:
<http://www.muslims.hit.bg>

В името на Аллах, Всемилоствивия, Милосърдния!

(ПО ПОКАНА НА СТУДЕНТСКИЯ СЪЮЗ НА ПЕНДЖАБСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ АЗ

ПРОЧЕТОХ ТАЗИ ЛЕКЦИЯ В НОВАТА ДЖАМИЯ НА 22. 10. 1975 г.)

Г-Н ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ, Г-Н ПРЕЗИДЕНТ НА СТУДЕНТСКИЯ СЪЮЗ, ДАМИ И ГОСПОДА,

Поканиха ме да изнеса тази беседа пред Вашето благородно събрание за мисията на пророк Мухаммад, Аллах да го благослови и приветства. За да стигна логично до излагането на дадената тема, трябва преди всичко да изясня един въпрос -защо този доклад е посветен именно на живота на пророка, а не на някого друго. Щом като е необходима лекция за пророк, защо ние се обръщаме задължително към живота на МУХАММЕД, Аллах да го благослови и приветства, а не към някого друго от пророците на Бога или към някой от основоположниците на известни религии? За да са напълно удовлетворени нашите сърца и за да се убедим наистина, че трябва да се ръководим в праведния си житейски път не от ярките имена на старата и нова история, а от личността и моралните качества само на Пратеника на Аллах, ние сме длъжни да започнем именно с този въпрос. От разказите за живота на всички пророци на Аллах и основоположници на другите религии само житието на Мухаммад ни гарантира, че ние ще получим истински правилното и напълно напътствие, от което се нуждаем в настоящия момент.

ПОТРЕБНОСТ ОТ НАПЪТСТВИЕТО НА АЛЛАХ

Неоспорим е фактът, че Аллах, хвала на Всевишния, е източникът на всяко знание. Той е създал света и е сътворил човека, за да го насели. Кой освен Него, е способен така подробно да знае тайните на този свят? Кой освен Него, владее ключовете към човешката природа и нейната истинска същност? Само Създателят познава това, което Той е създал. Възможностите за познание на сътворения са ограничени, защото те са му дадени от Създателя. Човекът няма нито независими средства, нито особени методи за постигане на истината. В тази връзка, накратко трябва да засегнем и въпроса за съществената разлика между двата типа познание. Съществуват предмети, които могат да се опознаят с помощта на чувствата. Ние натрупваме определени знания посредством сетивата, а след това започваме тяхното систематизиране по пътя на мисленето, обсъждането и наблюдението, за да извлечем от тях закони. За получаването на подобен род познание ни е необходима намесата на Божественото откровение.

Това е личностно поле на изследване, съзерцание, размисъл и обобщение. Това поприще ти е оставено за да изследваш обкръжаващия свят и силите, които движат различните предмети, да разбереш законите, които управляват света, за да се върви напред по пътя на развитието и прогреса. Заедно с това Великият Сътворител не те е лишил от Своето напътствие и помощ в този път. През цялата човешка история Всевишният, хвала на Господа, незабелязано, чрез развитието на света и обществото, е откривал на човека създаденият от Него свят, разкривал е пред него нови хоризонти на познанието и е вдъхновявал хора, такива като нас, в определени моменти от историята да изобретят нещо ново или да открият по-съвършен закон. Въпреки всичко човек е длъжен да действа на това поприще самостоятелно, без да иска помощ нито от божествения пратеник, нито от Небесното Писание. Аллах, хвала на Него, Всевишният, е надарил човека с всички необходими възможности за получаване на нужните знания в дадена област.

Вторият тип познание стои по-високо от непосредственото разбиране. Това са тези неща, които ние сме

безсилни да постигнем чрез сетивата. Ние не сме в състояние нито да ги претегляме, нито да ги измерим с мерките, с които разполагаме. На нас не ни е дадено да ги схванем, използвайки само средствата за познание, които притежаваме. Теориите на учени и философи по този въпрос се явяват само като хипотези, които не можем да отнесем към областта на доказуемото познание. Всички тези крайни истини и умозрителни теории не могат да се приемат за непоклатима основа, даже са разумните доводи на тези, които са ги разработвали. Ако създателите на тези са убедени в ограничеността на своите несъвършени познания, не биха могли да повярват и в правотата на своите идеи и няма да са в състояние да накарат и другите да повярват в тях.

Познание от такъв род може да се получи само чрез напътствието на Аллах, тъй като само на Аллах, слава на Него, е известна цялата дълбочина и същност на такова познание. Той я предоставя на човека чрез откровението, предавано на избрани от Него пророци, Аллах да ги благослови. Аллах не изпраща книги на хората за да им каже "Учете се и се убедете сами в истината на вашето съществуване и в истината на света, а след това изпълнете определената ви роля в този свят, съгласно тази истина"⁹ За предаване на такова познание на хората Аллах е избрал пророците, чиято роля не се ограничава само в разпространение на поверените им послания. Те на практика ги превръщат в норми за поведение в бита и в работата и призовават заблудените да застанат на пътя на Аллах, организират правоверните, като създават общество, всяка страна на което носи практическите свидетелства за такова познание.

Ние виждаме от това кратко изложение, че довеждането до нас на напътствието на Господа в голяма степен се основава на личността и нравствените качества на избрания пратеник. Лъжепророкът или неверникът, който се представя като пророк, не е способен да ни напътства дори и да е умен, мъдър, свърхзнаещ, т.н. Такъв човек не притежава знание за истината, а е човек, лишен от такова знание. Той не е способен да установи за нас истински справедливия ред в живота.

ЗАЩО НИЕ НЕ СЛЕДВАМЕ НАПЪТСТВИЕТО, ПОЛУЧЕНО ОТ ДРУГИТЕ ПРОРОЦИ, А СЛЕДВАМЕ НАПЪТСТВИЕТО НА МУХАММЕД

Да обсъдим сега един важен въпрос: защо ние на първо място поставяме и изследваме пророка Мухаммад, Аллах да го благослови, и го следваме, а не изучаваме живота и делата на други известни праведни отци и основатели на други религии. Не сме ли субективни? Има ли разумна причина за това? От самото начало признавам, че има разумна основа за такъв избор. Ние безусловно признаваме и вярваме в пророческата мисия на всички пратеници, назовани от Благородния Коран, в който се съдържат сведения за тяхната пророческа мисия. До нас обаче не е достигнала точна информация нито за техните учения, нито за живота им. Нито в един от достоверните източници няма данни, въз основа на които да можем да вземем пример от тези пратеници. В нашите души няма и следа от съмнение, че Аллах, слава на Всевишния, е изпратил пророците Нух, Ибрахим, Исхак, Юсуф, Муса и Иса с Небесното Писание. Ние вярваме във всички тях. Обаче нито едно от техните послания не е достигнало до нас в първоначалния си вид, който да позволява да го възприемем като начална истина. Същото може да се каже и за житиетата на тези пратеници, които не са достигнали до нас в достоверен вид, позволяващ да вземем от тях пример в различните области на личния и обществения живот. Ако някой напише книга за ученията и моралните качества на всички тези пророци, то той няма да изпише повече от няколко страници, които ще се основават изцяло на това, което е казано за тях в Благородния Коран, защото в никой друг източник не се съдържа истински достоверен материал.

ЮДЕЙСКИТЕ КНИГИ И ПРОРОЦИ

Говори се, че Старият завет включва житието на пророка Муса и следващите пророци.

Но да погледнем на Тората от историческа гледна точка. Нейният оригинален текст, какъвто е бил низпослан на Муса, Аллах да е доволен от него, е бил напълно унищожен при превземането на Йерусалим през 6 в. пр. н. е. Заедно с нея са унищожени и книгите на всички предишни пророци. През 5 в. пр. н. е. израелските племена, освободени от вавилонския плен, се заселват в Палестина и пророк Ездра с помощта на други мъдреци започва да подготвя сборник, който включва житието на пророка Муса и историята на израелското племе. В този сборник се включват и тези библейски псалми на съответните теми, с които фактически са разполагали Ездра и неговите помощници.

Също така виждам, че много неизвестни автори, които са живели в периода между 4 и 2 в.пр.н.е., са съставили, опирайки се на неизвестни източници и религиозни книги, изпратени на пророците, живели няколко века преди раждането на тези автори.

Да си спомни например, че безименен автор е написал приблизително двеста години преди Рождество Христово книга от името на пророка Юнус, а след това я включва във Вехтия завет, въпреки че Юнус е бил изпратен на своя народ и живял сред него през 8 в.пр.н.е. Същото се отнася и до псалмите на Дауд, които са написани едва 5 века след смъртта на пророка. Към тях били добавени много религиозни химни на неизвестни автори. На нас не са известни източниците, които са използвали събирателите на тези псалми и химни.

Подобно на казаното вече, притчите на пророк Сюлейман, умрял през 933 г. пр.н.е., са събрани през 250 г. пр.н.е. и включват сентенции, мъдрости и притчи на много други мъдречи от това време.

Накратко, нито една книга на Стария завет по никакъв начин не е свързана с нито един пророк на който тя се приписва. Освен това еврейските старозаветни книги са били унищожени по време на второто превземане на Йерусалим през 70 г. от н.е. След това са останали само гръцки преводи, които се отнасят до периода между 258 г. преди Рождество Христово и първи век от н.е. През 2. в. от н.е. еврейските мъдречи въз основа на някои запазени у тях ръкописи започнали подготовката на екземпляр от еврейския Стар завет. Най-старият екземпляр, с който те разполагат в наше време, се отнася към 916 г. от н.е. Освен него, никъде по земята няма други еврейски ръкописи. Неотдавна бяха намерени еврейски надписи в пещерата Кумран на брега на Мъртво море, отнасящи се до 1 и 2 в. от н.е., но нито един от тях не съдържа нещо повече от разпокъсани откъси от Стария завет. Най-старият ръкопис, който използват евреите в настоящия момент и който включва първите пет книги на Вехтия завет, е написан през 11. в. след Рождеството. Що се отнася до гръцкия превод, направен през 2. и 3. до Раждането на Христа, то той е пълен с грешки. През 3. в. е направен превод на Библията от гръцки на латински език.

Как мислите, на какво ниво е този материал, който искаме да разгледаме като достоверен източник, разказващ за живота, учението и заветите на пророка Муса и на другите, явили се след него юдейски пророци?

Към всичко това можем да прибавим множеството незаписани предания, които до сега спазват евреите, разглеждайки ги като обичайно право. Тези предания са останали незаписани в продължение на 14 века, докато не ги е събрал и записал в края на втори и началото на трети век от н.е. един еврейски учен на име Яхуда бен Шамун, наричайки своя сборник "Мишна". Коментарите към тези предания под името Халяка били събрани от еврейските мъдречи, живеещи в Палестина, а под името Хиджада били събрани от вавилонските мъдречи, съответно през 3. и 5. в. от н.е. Талмудът пък е сборник от тези три книги. Важно е да се каже, че в тази връзка съществуват значителни материални свидетелства, които да показват приемствеността в съдържанието на тези книги при предаването им от поколение на поколение.

КНИГИТЕ НА ХРИСТИЯНСТВОТО

Същото може да се отнесе и към житието и учението на Христос. Иса (Исус) предал на своя народ устно Евангелието, изпратено му в неговия първоначален вид. Апостолите също така го разпространявали сред християните устно. След това те смесили житието на своя пророк с изпратените псалми на Евангелието. Нито една страница от Евангелието не е била записана по време, когато Иса е живял, нито веднага след неговата смърт. На християните, говорещи гръцки език, се паднало тежкото бреме за писменото оформление на Христовото учение. В тази връзка сме длъжни да отбележим, че родният език на Христос е бил арамейският. Неговите апостоли също говорили на този език. Гръцките съставители и писатели слушали това учение на арамейски език, а след това го превеждали на гръцки. Не е известно обаче нито едно Евангелие, записано до 70 г. от н.е. Никъде не намираме споменат източник на дадено събитие или притча, отнасящи се до Иса, да бъде благословен, за да можем да съставим цялостна поредица от доказателства. Освен това техните работи не могат да се нарекат древни. От хилядите гръцки ръкописи на Новия завет няма нито един написан по-рано от 4 в. от н.е. Повечето оригинали се отнасят към периода между 11 и 4 в. от н.е. В Египет са намерени отделни части от Евангелието, записано на папирус, обаче те се отнасят към 3 в. Следва въпросът кой е превел Евангелието от гръцки на латински език. Кой го е направил? Никой не знае.

През 4 в. от Рождението на Христос папата издал указ за проверка на латинският превод. През 16. в. старият превод бил признат за незадоволителен и бил направен нов от гръцки на латински. От гръцки на средноазиатски четири Евангелия били преведени най-вероятно през 200. г. от н.е., но най-древният манускрипт на този език, с който ние разполагаме, е от 4 в. Има друг екземпляр, преписан на ръка през 5. в. от н.е., по-голямата част на който съдържа много разлики. Между преводите на арабски език, направени от средноазиатския, ние не познаваме нито един осъществен по-рано от 8. в. Общо са подготвени 70 различни превода на Евангелието. Наистина е странно, че ръководителите на Християнството са признали само 4 от тях, а другите са ги отхвърлили. Ние нямаме никакви сигурни сведения, защо те са приели едни, а други са отхвърлили и какво основание са имали за това.

Това е причина да се върнем към въпроса: до каква степен може да се разчита на този материал, като на сигурен факт за съществуването и предназначението на Евангелието, изпратено на Иса, Аллах да го благослови.

Що се отнася до другите основоположници на религии, то и при тях се е създала аналогична картина. Да вземем например Заратустра. Кога е роден, не е ясно. Най-много, което знаем за него, са свидетелствата, че той е живял примерно 250 год. преди покоряването на Персия от Александър Македонски, иначе казано, пет века преди идването на Христос, Аллах да го благослови. Оригиналите на неговата книга Авеста са изгубени. Освен това никой вече не говори на езика, на който е била записана или разпространявана устно тази книга.

През 9. в. от н.е. е бил разпространен превод на Авеста с разяснения в девет тома, първите два от които са изгубени. Най-старият екземпляр е от 13. в. Така стоят нещата с книгата на Заратустра. Относно неговата личност, нашите знания се ограничават само до това, че четиридесет годишен той започнал да призовава към своята нова религия. А след две години цар Вмитсапа приел неговата вяра, като направил зороастризма държавна религия. Заратустра е живял 77 години и след смъртта му в неговата биография са вплетени легендарни събития, нямащи никакво отношение към действителността.

Буда е една от най-значителните религиозни личности, известни в света. Както и Заратустра, вероятно той също е изпратен пророк. Но Буда не е донесъл нищо написано. Никога неговите привърженици не са твърдели, че им е дадено нещо написано. Едно столетие след смъртта на Буда възниква движение, което продължава няколко века, целта на което е събирането на неговите мъдри сентенции, притчи и биографични сведения. Но никой от тези, които са събирали мъдростите на Буда, не ни е привел нито един аргумент за това, че те са от Буда. По такъв начин за нас е очевидно, че даже да търсим напътствието на другите пророци, ние не можем да направим това, защото не намираме надежден, достоверен източник, от който бихме могли да черпим истински, ясни знания за живота и ученията им.

Затова няма друг път, освен да се обърнем към най-великият пророк, Аллах да го благослови, който е оставил Писание, в което не е проникнала нито една лъжа по време на живота му, нито след смъртта му - Чистия Достоверен Коран, лишен от всякакви изопачавания или извращения. Същото се отнася и за пророка, за който подробностите от живота му, сведенията за делата и думите му, идваха непрекъснато до нас от неопетнени източници и ние вървяхме по неговия път, следвахме неговите благородни постъпки. Той дойде с Благородния Коран, като показваше на хората, че това са думите на Аллах, изпратени на него. Изучавайки Писанието ние наистина виждаме, че там отсъстват празно-думството и извращенията, че в него се съдържат притчи или сентенции, казани лично от пророка, Аллах да го благослови, че изключително старателно Коранът се е пазел от внасяне на чужди добавки в него.

В това Писание ние няма да намериме удивителна смесица от житието на пратеника, историята на арабите и събитията, които са съпътствали изпратените послания с Божествените дела, както виждаме например в Евангелието. Наистина текстът на Корана представлява чистото слово на Аллах. В него няма нито една дума добавена към това, което е внушено от Аллах и нито една дума от изпратените на пророка, Аллах да го благослови, не е пропусната през вековете, напълно запазвайки своя първоначален вид, Писанието е достигнало до наши дни.

Още от началото на изпращането на Божественото откровение пророка, Аллах да го благослови, започнал да диктува на писарите думите на Аллах. По всяко време, когато се изпращало Божественото Писание, пророкът викал писарите и им диктувал аятите на Писанието. След това писарите четели текста на пророка, за да се убеди в отсъствието на грешки при записването. След това пророкът нареждал да се съхранява текста на сигурно място. Пророкът учел

писарите да систематизират изпратените аяти в сури на Корана и те се подреждали в ред, който съответствал на писанието. Това продължило докато завършило посланието и бил съставен Мъдрият Коран.

Също така четенето на Корана било съставна част на богослужението още от първите дни на Исляма. Във връзка с това благочестивите последователи запомняли наизуст божествените аяти веднага след тяхното небесно изпращане. По-голяма част от последователите знаели текста на Корана изцяло, а други само отделни части. Сред тях имало образовани хора, у които се съхранявали записаните откъси от Корана. Така ние виждаме, че запазването на точността и правилността на текста на Корана още докато е бил жив пратеник, се е осъществявало по четири начина:

1. Продиктуваният на писарите текст на Божественото послание от пророка от начало до край съответства на съвременното записване на текста.
2. Дословното знаене на пълния текст на Корана от много последователи, да бъде доволен Аллах от тях.
3. Познаването на откъси от Корана от всички последователи без изключение, поради необходи мостта от четенето му по време на молитва. Количеството на тези последователи е било около 140 хил. Това са тези, които са взели участие в прощалното поклонение *хадж* на най-великия пратеник.
4. Запазването на собствени записи на текста на Корана от много образовани последователи, четенето на записите пред пророка, Аллах да го благослови, за проверка на чистотата и правилността на текста.

Неоспорим факт е, че днешният текст на Корана, който ние използваме, е абсолютно идентичен на този текст, който е съобщил благородният пророк на човечеството и света като слово на Всемогъщия и Премъдър Аллах. След смъртта на пророка първият халиф Абу Бакр ас-Садик събрал¹ всички хора, които знаят Корана наизуст и всички съществуващи записи на Корана. С тяхна помощ той успял да състави Корана във вид на книга; текстът на която бил по реда на сурите. При управлението на третия халиф Осман Ибн Аффан били направени и официално изпратени в столицата на ислямския свят няколко копия от благородния Коран. Две от тях са запазени и до днес. Едното се намира в Истамбул, а другото в Ташкент. Всеки* при желание може да сравни съвременните отпечатани текстове с тези древни екземпляра, но той не ще успее да намери никаква разлика. Как можем да предполагаме за съществуването на грешки, когато милиони хора от всяко поколение, от времето на пророка до наши дни, знаят Корана наизуст?

Ако някой се опита да изопачи нещо в Корана или да прояви недобросъвестност, или да добави дори и една буква към неговия текст, то хората знаещи наизуст Писанието веднага ще забележат грешката. В края на миналия век един от институтите на Мюнхенския университет събрал 42 хиляди екземпляра на Благородния Коран. Сред тях били както манускрипт, така и екземпляри, отпечатани през различните епохи и в различни райони на ислямския свят. Тяхното изследване продължило около 50 години. Като резултат бил направен извод, че с изключение на няколко издания, текстовете на всички екземпляри напълно съвпадат. Въпреки, че те били направени по различно време между първи и 14 век на хиджра и донесени от най-различни краища на ислямския свят. За съжаление, по време на Втората световна война този институт бил унищожен. Резултатите от неговите изследвания обаче са запазени. Не може да се пренебрегва и този факт, че думите на Благородния Коран са били изпратени на език, който продължава да се използва и до днес. В момента той е роден език на 150 милиона човека, които говорят на него от Ирак до Мароко. Зад пределите на арабския свят живеят хиляди хора, които изучават арабски език и говорят на него. Граматиката, морфологията и правилата на арабския език са останали постоянни в продължение на 14 века. Затова тези, които разговарят на съвременния арабски език разбират Корана също така, както са го разбирали арабите в онези времена. Това е още една от заслугите на най-великия пратеник, нямащ равен между пратениците, дошли преди него. Защото Писанието, изпратено му от Аллах, да води хората по праведния път, се е запазило до наши дни на първоначалния си език, без да претърпи дори незначителни изменения нито в думите, нито в смисъла.

ЛИЧНОСТТА НА ПРОРОКА И ДОБРИЯТ ПРИМЕР

Да разгледаме сега втория подвиг на пророка, Аллах да го благослови, благодарение на което той е заел изключително място сред другите пратеници и основоположници на небесни религии. Също както много хора знаеха наизуст Мъдрото Писание и разказите за личността на пророка, така и неговите морални качества са запазени за поколенията, за да служат като факел на знанието и да помагат в различните събития в живота ни. Още от ранно детство до последния му миг, заедно с пророка са живели много хора, които са били свидетели на неговия живот,

слушали са беседите и проповедите му, запомняли наизуст неговите заповеди и забрани, а след това ги предавали на своите приемници. Някои учени считат, че повече от 100 000 са хората, които са разказвали събитията, видяни и чути по времето, когато пророкът, Аллах да го благослови, е живял, а после са ги предавали на следващите поколения. Заедно с това пророкът, Аллах да го благослови, лично е диктувал много свои заповеди, връчени или изпратени от неговите хора до някои племена и народи. Те се разглеждали като важни материали, предаващи се наследствено от поколение на поколение.

Не по-малко от шест последователи, Аллах да е доволен от тях, се занимавали със записването на благородните хадиси на пророка. Те отивали при пророка, Аллах да го благослови, за да му ги прочетат и се уверят, че правилно са ги записали и предали. Тези записи се пазели и предавали на мюсюлманите в наследство от едно поколение на друго. След смъртта на пророка, Аллах да го благослови, около 50 негови последователи са събирали разказите за събитията, станали по време на живота му, както са събирали благородните му хадиси. Тази работа, събрана от достоверни източници, след това преминавала в ръцете на тези, които се заели със събирането и систематизирането на хадисите от благородната сунна. Прибавете към това, че по преценка на учените изследващи въпросите на Исляма, числото на сподвижниците, които разказват за това, на което са станали свидетели още докато пророкът е бил жив, надвишава 100 хиляди. Няма нищо изненадващо, ако приемам факта, че пророкът е извършил своето последно поклонение *хадж*, известно като Прощално поклонение *хадж*, съпровождан от повече от 140 000 човека. Няма съмнение, че това огромно количество народ е видяло как той, Аллах да го благослови, извършва този религиозен обряд, учили са се от него на церемонията хадж, слушали са думите на Прощалната проповед. След като поклонниците се разделили, всеки правоверен се прибрал в родния си край и в родния си дом. Той започнал да разказва за това, което е видял, на своите роднини, земляци, приятели, повтарял за тях тези заповеди и забрани, които се съдържали в проповедта и се отнасяли до извършването на поклонението и до други мюсюлмански въпроси.

Също така можем да съдим и за този интерес, с който следващите поколения искали да чуят от устата на последователите на пророка, Аллах да ги благослови, от неговия съвременник, живял заедно с него, за подробностите от живота му, за изказванията му и за свещените предписания.

За да се запазят преданията на Пророка -хадисите, за бъдещите поколения, предаването на хадиса, още от самото начало трябвало да отговаря на определено изискване: разказвачът на хадиса или събитието да спомене източникът или източниците, от който или от които до него е достигнал даденият хадис, като свидетелство за неговата достоверност.

А за да се установи и потвърди връзката на източниците с изказванията и действията на пророка, Аллах да го благослови, източниците на всеки хадис преминавали от разказ в разказ, свързвайки го по този начин с времената на пророка. В случай че в тази верига се откриело изгубено звено, то достоверността на хадиса се поставяла под съмнение. Ако пък връзката на хадиса с епохата на пророка по веригата на разказвачите била установена, но след това верността на един от тях не се признавала от изследователите, то достоверността на хадиса се смятала за недоказана. Изучавайки внимателно тези процедури, ние виждаме, че към нищо друго, написано за човек, пребивавал някога на земята, че към нито едно изследване на епохата, в която той е живял, никога не са предявявали изисквания за такава идеална точност. Отнасящите се до пророка хадиси, неподкрепени със значителни доказателства, не се признавали. Да се намери пълната верига на разказвачите, чак до времената на пророка, Аллах да го благослови, не е достатъчно. Разказвачът е трябвало да заслужава доверие, трябвало е подробно да се изучи биографията му, за да се установи дали може да му се вярва. Поради тази причина били написани обширни трудове, посветени на изучаването на самите разказвачи на благородните хадиси. Отделяли се тези аети, които ги поставяли на ниво, съответстващо на нивото на разказа за пратеника на Аллах - честност, морални качества, индивидуални особености, обем на паметта. Заедно с това започнали да правят разлика между разказа на този, който наистина се е срещал с тези, от които е научил хадиса и този, който лично не се е срещал с източника на хадиса. Пълните сведения за тези разказвачи получили широко разпространение. Затова сега ние лесно можем да отсъдим, достоверен ли е източникът на хадиса или съмнителен. Изниква въпросът: има ли в историята друга такава личност, за която да се използват такива методи за проверка на точността на биографията? Известни ли са ни други случаи, когато са се изписвали цели томове за живота на хиляди разказвачи, описващи житейската история на друг човек?

Следователно с пълно основание можем да кажем, че основната причина на тази свирепа кампания, която провеждат християнските и юдей-ските учения, занимаващи се с хадисите, против признаването на достоверността на сунната на пророка, е силна ревност. Те са прекрасно осведомени, че нямат никакви доказателства за истинността на религиозните книги и житиетата на техните пророци. Ревността се явява също причина за това, че те не жалят сили за критика на Исляма, Благородния Коран и пророка на Исляма Мухаммад.

ВСИЧКИ СТРАНИ ОТ ЖИВОТА НА ПРОРОКА СА ЯСНИ И ДОБРЕ ИЗВЕСТНИ

Точността на източниците, от които ние черпим сведения за житието на пророка и неговата личност, е една от отличителните черти, благодарение на които той, Аллах да го благослови, заема изключително място сред другите пророци.

Друга важна особеност - това е възможността да получим необходимата подробна информация за всички страни на живота му във форма, която няма свой аналог относно другите исторически личности. Каква е историята на семейството му? Какъв е бил животът му до началото на изпълнението на своята мисия? Как той е получил пророчеството? Как по време на откровенията са му предавани думите на Всевишния, Всемогъщ Аллах? Как той е започнал да призовава към Исляма? Как се е противопоставял на тези, които са се изправяли срещу него и как се е борил с тях? Как той е извършил подготовката и обучението на последователите си? Какъв е неговият семеен живот, как той се е държал като съпруг и баща? Как той се е отнасял към приятелите си и към враговете си? В какво се състои неговото учение? Какво е заповядал и какво е забранявал? Кои действия е смятал за лоши, греховни, забранени? Подробни сведения за отговори на всички тези въпроси ние можем да намерим в книгите сунна и в съчиненията, разказващи за неговия праведен живот и за благочестивата му личност. Пророкът, Аллах да го благослови, е бил образец, изключително способен военоначалник. Ние имаме точни, подробни описания на битките и войните, които са водели мюсюлманите под командването му. Той е бил също така превъзходен ръководител на държавата в неговата епоха. Той е бил съдия и ние имаме материали на много съдебни дела, предоставени му за разглеждане, а също и подробни сведения за присъдите, които той е произнесъл по тях. Пророкът, Аллах да го благослови, ходел по пазарите и със собствените си очи виждал как се държат купувачите и търговците. Той забранявал несправедливостта и лъжата, обещавал, че безмерно ще се въздаде на онзи, който се отнася към хората справедливо и безкористно. Той не е оставил без внимание нито една страна от живота, определяйки навсякъде рамките на баго-честието и на богоугодното поведение. Въз основа на това, без каквото и да е предубеждение, ние категорично твърдим, че пророк Мухаммад, Аллах да го благослови, единствен сред пророците, към когото трябва да се обърне цялото човечество за съвет и напътствие, в търсене на пример за подражание. Така както изпратеното му Писание е съхранило своя първоначален текст, своята първоначална чистота, а неговата личност, с всичките й най-дребни морални качества, съставляващи благоразумието, е достигнала до нас с помощта на надеждни, достоверни източници.

Да видим сега с каква мисия и с какво учение стои пред нас тази благочестива и набожна личност.

МИСИЯТА НА ПРОРОКА, АЛЛАХ ДА ГО БЛАГОСЛОВИ И ПРИВЕТСТВА, Е ЗА ВСИЧКИ ХОРА

Обкръжението на Мухаммад към човека, като член на човешкото общество, независимо от цвета на кожата, пола, езика и расата и от коя страна е • е една от най-важните черти характеризиращи мисията му. Пророкът, Аллах да го благослови и приветства, се е явил с принципи, служещи за благо на цялото човечество. Този, който е повярвал в тях е станал мюсюлманин и е встъпил в лоното на световното братство на Исляма. Мухаммад, Аллах да го благослови и приветства, се е обърнал с мюсюлманско възвание към всеки човек на земята, без значение дали е бял или черен, дали е от Изток или Запад, арабин или представител на някоя друга народност, без оглед на цвета на кожата или езика, на който говори. Той се е обърнал към всеки човек, независимо кога и къде е живял или живее.

ОБРАЗЦОВО РЕШЕНИЕ НА ПРОБЛЕМА С РАСОВАТА ДИСКРИМИНАЦИЯ И С ЦВЕТА НА КОЖАТА

Ако размислим добре, няма съмнение, че ние трябва да сме благодарни на Аллах и високо да оценим Неговата благодат, изпратена на човечеството чрез арабския пророк Мухаммад, Аллах до го благослови и приветства.

Дискриминацията е едно от нещастията, сполетели човечеството. Имало е страни, където човекът се е смятал за нечист и господствало убеждението, че след като принадлежи към кастата на недокосваните, то не трябва да има еднакви права с бармините. Други с непоколебима увереност гледат на човека като на обект за провеждане на своите "опити" по умъртвяване и унищожаване. Защото този човек за нещастие се е родил на американска, австралийска или палестинска земя по време, когато чуждите колонизатори са искали за заемат мястото му в неговата родина и да го изгонят от земята му. На други места устройвали лов на хора, превръщали ги в роби, а след това ги принуждавали да работят като добитък, само защото са се родили в Африка и кожата им е с черен цвят. Накратко казано, дискриминацията заради националност, пол, цвят на кожата и език, още от древни времена е причинявала на човека неизбро ими страдания, ставала е причина за неговото неподчинение, била е в основата на агресията на една страна срещу друга, за покоряването и разграбването на един народ от друг. Много човешки поколения са се излагали на зверско избиване. Но се явил пророкът и предложил толкова ефикасно лекарство аз излекуване на този недъг, че и враговете на мюсюлманите го признават. В цялата история на проблема с расовата дискриминация не се е намерило такова кардинално решение, каквото е намерено в Исляма.

Вождът на негърското национално движение против белите Малколм Икс, най-известният негърски лидер в Америка, приема Исляма и извършвайки Хадж вижда, че хора от всички раси, националности, цветове на кожата, разговарящи на различни езици, пристигат от Изток, Запад, Север и Юг, за да се срещнат на едно място. Облечени в едни и същи дрехи, те произнасят в един глас еднаквите за всички думи: "Ето, аз съм пред теб, Боже"* - рамо до рамо те крачат всички заедно, извършвайки церемонията по обикалянето на Кааба, а също така се молят заедно, като стоят зад един имам. Малколм искрено споделил, че именно тук е намерил правилният отговор на всички расови проблеми и че всички други предприемани стъпки в тази област са грешни. Негърският вожд бе убит, но написаната от него автобиография и досега говори за дълбоката следа, която поклонението Хадж е оставило в него.

Хадж, от една страна, е религиозен обред, а, от друга, един от стълбовете на мюсюлманската религия. Този, който гледа на Исляма като на система с всичките ѝ основни моменти, не може да намери нещо, на което Ислямът да дава предпочитание поради интересите на определена нация, племе, раса или класа. Законите на Шариата неоспоримо доказват, че те са пригодени за повсеместно разпространение върху всички хора. В съответствие с тях синовете на Адам, признавайки принципите на Исляма и като влизат в световното мюсюлманско братство, стават равни помежду си. Отношението на Исляма към немюсюлманите напълно се отличава от това, което са понесли черните от белите. Аналогично е поведението на колонизаторите към поробените народи и отношението на комунистическите правителства към некомунистите и даже към тези, които са напуснали компартиите.

Да разгледаме сега основните, положени от пророка за благото и процъфтяването на човечеството чрез успешното разпространение от него на мюсюлманското учение, което донесе на човечеството благо и обедини хората в единна общност.

РАЗБИРАНЕТО НА ЕДИНОБОЖИЕТО В ШИРОК СМИСЪЛ

Най-важният от тези принципи е единобожие-то, разбирано не само в смисъл, че Аллах съществува и няма друг Бог освен него, но също така, че Аллах, слава на Всевишния, е един Велик Създател. Той с огромна сила властва над своите роби, Абсолютен властелин, Господ на световите. В цялата вселена нито една власт не се приравнява към Неговата. Някоя друга сила, освен Него няма право за заповядва, забранява или издава закони, позволяващи едно и отхвърлящи друго. Такива способности и пълномощия се намират изцяло в ръцете на единствения и вечния Аллах. Само създателят има най-пълната власт да каже "Бъди и то става". На Неговите заповеди се подчиняват всички създания. Ислямът провъзгласява, че вярата в Аллах, хвала на Него, е признаване на Неговите възможности да знае всичко. Вярата в Аллах е твърдение, че на никого освен на Аллах, ние не сме задължени да бъдем предани, че няма на земята сила, която има право да издава закони, противоречащи или насочени срещу Неговите заповеди. Вярата в Аллах е признаване на това, че човек не е длъжен пред никого, освен пред Аллах, да скланя главата си и че е абсурдно за него да скланя глава пред някоя друга субстанция, колкото и да е велика нейната мощ.

Вярата в Аллах означава, че Той, хвала на Него, е способен да се разпорежда с нашата съдба и че само в неговите ръце се намират животът и смъртта ни. По Своя воля Той ни лишава от живот и по Своя воля ни съживява. Когато свърши отпуснатият ни срок от Него, няма на земята сила, която да възпрепятства нашата смърт. А когато Той, слава на Всевишния, решава да го продължи, то няма на земята сила, която може да ни лиши от живота. Това е ислямското понятие за Аллах и съдейки по него ние вярваме, че цялата Вселена с всичките ѝ небеса и планети, действа съгласно реда, установен от Аллах. Следователно човекът, който живее в тази Вселена, е длъжен да посвети своя живот на изпълнението на божията воля. Ако той си позволи да постъпва така, както му хрумне или се подчинява на друга сила, то неговият начин на живот ще бъде в противоречие с целия космически ред. За да изясним по-добре този момент, ние можем да го изразим така: цялата Вселена, законите на която функционират по заповедите на Аллах, е една неоспорима реалност, която никоя сила не може да измени. Ако ние започнем да изпълняваме заповеди, които идват от други сили или власти, или се помъчим, като се отречем от всичко, да тръгнем по самостоятелно избран път, то животът ни ще застане на противоположен път и ще тръгне в обратна на цялото космическо движение посока.

По този начин ние постоянно ще влизаме в стълкновение с общокосмическия ред.

Да разгледаме този въпрос от друга страна. В съответствие с мюсюлманското понятие за Аллах единственият праведен житейски път се състои в задължителното изпълнение от човека на божията воля, при което човекът е творението, а Аллах е Създателят. Стремещт на човека към отчуждаване или отричане от своя създател е грешно, а покло нението пред някои друг, освен пред своя Създател, е предателство. Действията от такъв род не са адекватни на реалността и противоречат на истината. Животът на всеки, който игнорира истината е беден, а истината остава висока.

ПРИЗИВ КЪМ ПОКЛОНЕНИЕ ПРЕД ГОСПОДА

Призивът на Мухаммад, дойде, за да предупреди хората да престанат да хвърлят предизвикателства към законите на Вселената. Той, Аллах да го благослови, ни учи, че начинът ни на живот трябва да бъде в съответствие с реда, на който е подчинена цялата Вселена. Човек не трябва да си присвоява правото да издава закони или да признава правото на друг някои субект да приема закони, на неговата земя, които регламентират живота, създаден от Аллах, слава на Него Всевишния.

Най-справедливите закони са тези, които са определени от Най-Великия творец. Всички други са недействителни и не се смятат за закони.

ПРИЗИВ КЪМ ПОСЛУШАНИЕ НА ПРОРОКА

Да разгледаме сега втория момент от мисията на пророка, Аллах да го благослови. Той е заявил на всеослушание: "Аз се явих пред вас като пратеник на Аллах. Съобщавам ви посланието на моя Господ към цялото човечество. Аз съм човек като вас и действам по заповедите на Аллах. Аз нямам право да изменям нищо в Неговото послание. Заповядано ми е да следвам това, което Аллах е заповядал. Нямам право да внасям изменения в него или да прибавям нещо от себе си. Мъдрият Коран е възплъщение на Шариата, изпратен ми от Аллах. Моите действия са Закон, който аз установявам със Заповедта и милостта на Аллах. Аз съм първият мюсюлманин. Затова аз ви призовавам да спрете да следвате законите, които произлизат то някои друг източник, а да следвате и се придържате към шариата на Аллах."

БЪДЕТЕ СМирЕНИ ПРЕД АЛЛАХ И ПРОРОКА

Уместен е въпросът: възможно ли е пророкът да следва сунната, която сам е установил и която фактически е взета от неговото учение и постъпки. В същност източникът на всички заповеди, забрани и правила, които е проповядвал

пророкът, Аллах да го благослови, както и източникът на Благородния Коран, е Аллах. Това пояснява и сунната. Пророкът, Аллах да го благослови, сам е следвал сунната точно така, както е задължавал и мюсюлманите да я следват. Този факт се проследява в много ситуации, когато последователите му, да бъде доволен Аллах от тях, са питали пророка: "О, посланико на Аллах, какво е това, волята на Аллах или твое мнение и съвет?" Той, Аллах да го благослови, отговорил: "По-скоро мнение и съвет". Пратеникът изслушвал мненията им, които можели и да не съвпадат с това, което той заповядвал и постъпвал така, както го съветвали те. Предложенията им взимали връх над неговото мнение. В тези случаи, когато пророкът се съветвал с последователите си, на него му е било ясно, че Аллах, Великият и Всемогъщият, не е изпратил категоричен отговор по дадения въпрос, иначе те нямали да имат какво да обсъждат. В книгите на сунната тези ситуации са фиксирани с подробности. В живота на пророка те са били предмет на разговори и обсъждания. Много последователи отбелязват как радушият и търпелив пророк не се е отказвал от съвет и не пренебрегвал чуждото мнение.

Така ни става ясно, че от сунната на пророка, Аллах да го благослови, следва и необходимостта да се търси съвет по всички въпроси, за които не е дадено решение. Ако и пророкът, изпратен от Всемогъщия и Премъдър Аллах, не налага своето лично мнение на народа, то кой върховен властелин ще позволи на който и да е друг управник да налага собствената си воля на народа?

Така пророкът учи народа да решава своите проблеми, като се съветва и обменя мнения, учи хората да слушат заповеди. А що се отнася до проблемите, по които изпратен предписан или забраняващ текст, то пророкът, Аллах да го благослови, е заповядал на общността да не се бои за използва своето право на свободно мнение и свободно изказване.

СУННА в арабския език означава не само съвкупност от хадиси (предания) за изказванията и делата на Мухаммад, но и "закон".

ХАРТА НА ИСТИНСКАТА СВОБОДА

Ето хартата на свободата, която предоставя на човечеството истинната религия, за да не бъде човек роб на никого, освен на Аллах и да не се покланя пред никого, освен пред Него, Всемогъщия и Великия, даже не и пред пророка. Тази харта освободи всеки човек от поклонението пред който и да е, освен пред Аллах и постави края на приемането на други богове от хората, освен Аллах. В същото време тя е предоставяла първенството на шариата. Нито кралят, нито диктаторът, нито демократичният парламент, нито група от правоверни имат право да нарушават шариата, да сменят или променят неговите закони. За човечеството бяха положени вечните принципи и понятия за добро и зло. Никой не притежава властта да изменя или изопачава тези понятия, за да направи от доброто зло или да превърне злото в добро.

Що се отнася до "третата задача", то пророкът, Аллах да го благослови, я е изразил, казвайки: "Всички вие ще отговаряте пред Аллах. Свободата ви е дарена от Аллах, не аз да вършите това, което ви хрумне, не за да заемате всяко пасище, което ви се хареса, без да измолите за това разрешение. Освен това, в деня на Страшния Съд, ще трябва да отговаряте за всяко свое действие, за всяка дума и за извършеното от вас в живота. Вие ще се надигнете от своите гробове, ще застанете пред Аллах, Всевишния, и Той ще ви съди за вашите дела."

Ако човешката сила остане под защитата на тази морална сила, то всеки човек ще изглежда като защитен страж, който прогонва от него всяка зла мисъл или му пречи да извърши действие, към което го тласка злата мисъл. Не е важно има ли в заобикалящия ни свят полицейски сили, зорко правителство, или няма нищо такова - контролърът, който съди за поведението на човешката душа, ще бъде там. Дори човек да се намира съвсем сам в мрака на нощта или в изсушената от слънцето безлюдна пустиня, стражът от този контролър ще възпира неговата душа от извършване на грях и от нарушаване заповедите на Аллах. Ние не мислим, че за създаването на висок морален дух в човека, за укрепването на добрия нрав на човешката душа съществува по-възвишен начин. Всички други методи, които претендират за усъвършенстване на моралната страна от личността на човека, само повтарят разпространените в днешния свят твърдения: "доброто поражда добро", "злото не носи нищо друго, освен зло", "в истината е спасението", от което може да се направи следният логичен извод - ако ние сметнем, че злото или лъжата са твърде полезни по политически причини например, то тяхното използване не среща никакви препятствия. Резултат от подобна философия са хора с безупреч но поведение в семейството, които заедно с това в обществения живот се държат като лъжци, опортюнисти и лицемери. Не е изключено личният им живот да съдържа само

незначителни показни черти на доброто, а като цяло да са потънали в грехове и зло. Сред тях например са и тези, които вие считате за справедливи и учтиви към хората, а истината е, че принадлежат към най-лошите и безнравствени представители на човешкия род: пияниците, комар-джиите и безбожниците. Техният лозунг е - личният живот е едно, общественият - друго. У всеки има своите граници, отличаващи едното от другото. Те имат готов отговор за всеки, който би искал да ги смърри или упрекне за несполуките или недостатъците в личния им живот: "не се намесвай в това, което не те засяга... Занимавай се с твоите работи и остави на другите да се занимават със своите".

Но обратно, съществува вярата в това, че възкресението е истина и че задгробният живот също е истина. Установено е, че злото във всички случаи, независимо от това изгодно или вредно е то в този свят, си остава зло. Не може да има разлика между обществения и личния живот на този човек, който осъзнава че ще дойде ден и той ще застане пред съда на своя Господ. Такъв човек ще следва истината и вярата не защото това е мъдра политика. Той ще ги следва, защото благото, вярата и другите добродетели са се вкорени в неговата душа, а лъжата е крайно далечна от неговите мисли, защото дълбоката вяра го учи, че такова зло ще го постави по-ниско от най-презрените и ще го доведе до черта, близка до животинското състояние: "Сътворихме човека в превъзходния вид, после (заради прегрешенията му) го върнахме в най-низшето от низшите". Сура Смокините:4-5.

Човекът получи не само шариат, който не подлежи на изменение и който възплава вечните морални ценности, но той има също ръководството на пророка, което има твърда база и трайна основа. Те определят духовното състояние и на отделната личност и на обществото като цяло. Затова човек не изпитва нужда от правителствени разпоредби, полицейска сила или съд, които да го възпират от извършване на престъпления или да го връщат в правия път.

МОРАЛ В СВЕТСКИЯ, А НЕ В МОНАШЕСКИЯ ЖИВОТ

Призивът на пророка към нас съдържа и друго послание, което гласи, че моралът не е само участ на монасите, затворени в манастирските килии и не е отличителна черта на суфите, уединили се в храмовете. Моралът има практическа реализация в различните страни от живота. Пророкът, Аллах да го благослови, пренесе духовност и морал от най-висока степен, към който се стремеше народа, който виждаше това при монасите, суфите, в дейността на държавния апарат и в съда. Той призоваваше търговците да се страхуват от Аллах, да бъдат доверени и честни в своите дела, учеше войните и бойците на благочестие и хладнокръвие* поправяше заблудението на тези, които смятаха, че, за да се приближат до Аллах, трябва да се отрекат от всичко в този свят, за да му служат*. Осъждаше разпространеното мнение, че само по пътя на монашеството можеш да се приближиш до Аллах.

Пророкът ни учи, че истинската близост се състои в работата, в участието в делата на нашия свят, независимо в качеството си на какъв -I управник или съдия, военачалник, търговец или занаятчия, в проявата на благ нрав, честност, надеждност във всички дейности на светския ни живот, където се изпитва вярата на човека. По такъв начин пратеникът, Аллах да го благослови и приветства, освободи морала и духовността от оковите на монашеството и ги постави във всички области на практическото използване. Благодарение на него, те станаха неотменна част от икономическите, социалните и политическите дела. Започнаха да се съобразяват с тях при решаване на въпросите за войната и мира, в хода на установяване и укрепване на първенството на закона на морала и справедливостта във всички области на живота.

ЗАСЛУГАТА НА СУННАТА

Неизличима следа остави сунната в тъмните души, които под нейно влияние се обърнаха към божественото сияние на Указващия Коран. Тези, които по време на невежеството бяха известни като разбойници, приемайки Исляма, станаха ревностни защитници на живота, имуществото и достойнството на гражданите. Милостта на Аллах превърна тези, които лишаваха хората от правата им, в герои, които се сражават в защита на правата на народа. По време на невежеството управниците и кралете бяха известни като хора, обитаващи недостъпни дворци, издаващи свои закони, представяни за божествени и държащи народа под гнета на тиранията и робството. Пророкът показа на света управници, които ходеха по пазарите, ползваха се с уважението и любовта на своите поданици, не смятаха за срамно да седят и разсъждават над хорските проблеми. Преди благородната мисия на Мухаммад светът знаеше, че армията при завземане на други държави действа с огън и меч, унищожава пасищата, убива децата и взима в плен

жените. Пророкът представи на света мюсюлманските армии, които по пътя на Аллах влизаха в завзетите домове, като не причиняваха вреда на никого, освен на сражаващите се врагове на Аллах, а когато обсаденият град се освобождаваше от неприятеля, те му връщаха владенията. Историята е пълна със събития, свързани с победи и завземания на градове и държави, но наистина със завземането на Мека не може да се сравни нито едно друго събитие в историята. Пророкът - победител влезе в града и видя жителите, които в продължение на 13 години вредиха, потискаха и се гавреха с него и с неговите последователи. Обаче човечността му е го напусна. Не го обзе нито суетност, нито високомерие, Аллах да го благослови и приветства. Той склони своето чисто чело към главата на камила като при молитва, в знак на благодарност към Аллах за предсказаното му завземане на града. Към него започнаха да се стичат същите тези хора, които го бяха отхвърлили, прогонили от родината, принудили да стане изгнаник и воювали с него навсякъде, където и да отидеше той. Те дойдоха при него, молейки го за прошка, призовавайки го за милосърдие... Днес той можеше да им нанесе удар и да отмъсти. Но вместо това той каза: "Днес вас няма да ви ругаят, вървете, вие сте свободни."

Той не искаше такъв прецедент да се отрази на мюсюлманите. Но ако беше прехвърлил страниците на историята, щеше да сравни поведението на мюсюлманските завоеватели, завзели Испания, с поведението на християните, превзели Йерусалим. Така той щеше да покаже зверското отношение на християните към мюсюлманите и да подчертае великодушието, проявено към християните, когато мюсюлманите си възвърнали отново този град.

Господа, наистина личността на пророка е неизчерпаемо море на мъдростта. Един труд, колкото и обемен да е той, не е в състояние да я опише напълно. Ето защо тази неизчерпаема тема не може да бъде осветена само с една лекция. И все пак, колкото ми позволяват силите, аз се опитах да се съсредоточа върху някои особено важни аспекти от личността на най-великия пророк. Моята благословия е за тези, които са имали щастието да тръгнат по неговия път и да действат по неговата сунна, Аллах да го благослови.

И накрая, позволете ми да кажа:

"СЛАВА НА АЛЛАХ, ГОСПОДА НА СВЕТОВЕТЕ!"

